

בית הספר יהיה מגדלור לתלמידיו ולבוגריו (נלמט)
כל תלמיד יכול, אין תלמיד שנכשל, יש תלמיד שעוד לא הצליח

בתיכון המקיף בית ג'אן
כל תלמיד וכל מורה מצליח!

ביקור ועדת החינוך של הכנסת בתיכון בית ג'אן – 30.9.2013

בית הספר התיכון המקיף בית ג'אן

שנ"ל תשע"ג

סה"כ תלמידים	בנים	בנות	מספר כיתות	שכבה
202	107	108	6	ז'
220	124	113	7	ח'
222	112	102	8	ט'
208	101	101	7	י'
186	88	98	7	י"א
172	82	90	7	י"ב
1,238	618	620	41	סה"כ

מורים			
סה"כ	מורים	מורות	
50	25	25	חט"ב
51	26	25	חט"ע

מגמות בבית הספר:

- **מדעית:** ביולוגיה: כימיה, 5 יח"ל
- **מדעית טכנולוגית:** פיזיקה – אלקטרוניקה-מחשבים, 5 יח"ל
- **מנהל וכלכלה:** חשבונאות, 5 יח"ל
- **ל"ב עיוני (מב"ר):** מדעי הטכנולוגיה, 5 יח"ל
- **טו"ב (טכנאי ובגרות):** מערכות אלקטרוניות,
- **מנהל וכלכלה:** משאבי אנוש, 5 יח"ל
- **המרת אנרגיה:** חשמל, הספק, פיקוד ובקרה, 5 יח"ל

תכניות ופרויקטים בבית הספר

תיכון

- לב"ם חט"ע.
- טו"ב (טכנאים ובגרות) התחיל בכיתות ט' 2008, השנה יש ארבע כיתות ט'- י"ב.
- קדם עתידים.
- ניצני הטכניון.
- תכנית החומש חט"ב וחט"ע.
- עתודה ומנהיגות מדעית טכנולוגית מ- ז' עד- י"ב.

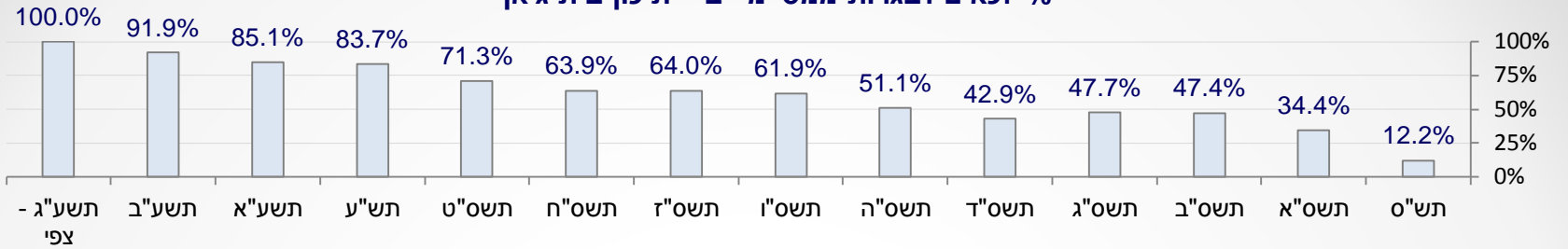
2 תכניות חדשות שהתווספו בתש"ע ובתשע"א:

- תכנית יכולות סטארט (עמותת יכולות)
ב' שתי כיתות, י"א שתי כיתות וכיתה ב' י"ב
- תכנית יכולות לבגרות – מקצוע/ות חסם (עמותת יכולות)
שני קבוצות חורף תשע"ד: מתמטיקה ואזרחות.

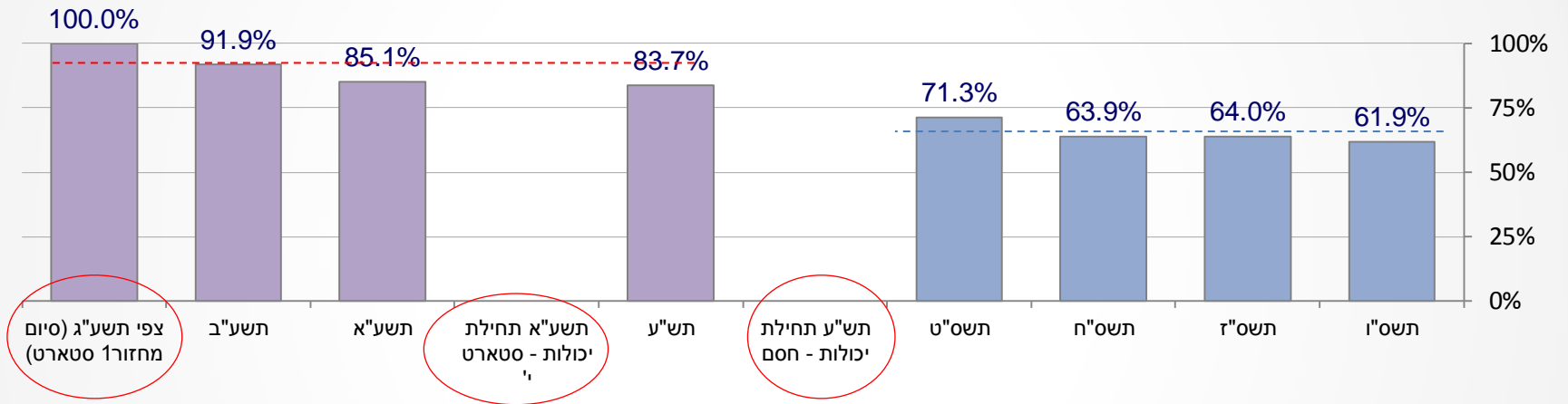
חטיבת ביניים

- יובלים התחיל בכיתות ז' ב- 2008 השנה התוכנית עובדת בשתי שכבות ח' עד ט'.
- מיצוי ומצוינות במתמטיקה כיתות ז' – ט'.
- תל"ם - ח' ו-ט'.
- תכנית החומש חט"ב וחט"ע.
- עתודה ומנהיגות מדעית טכנולוגית מ- ז' עד- י"ב.

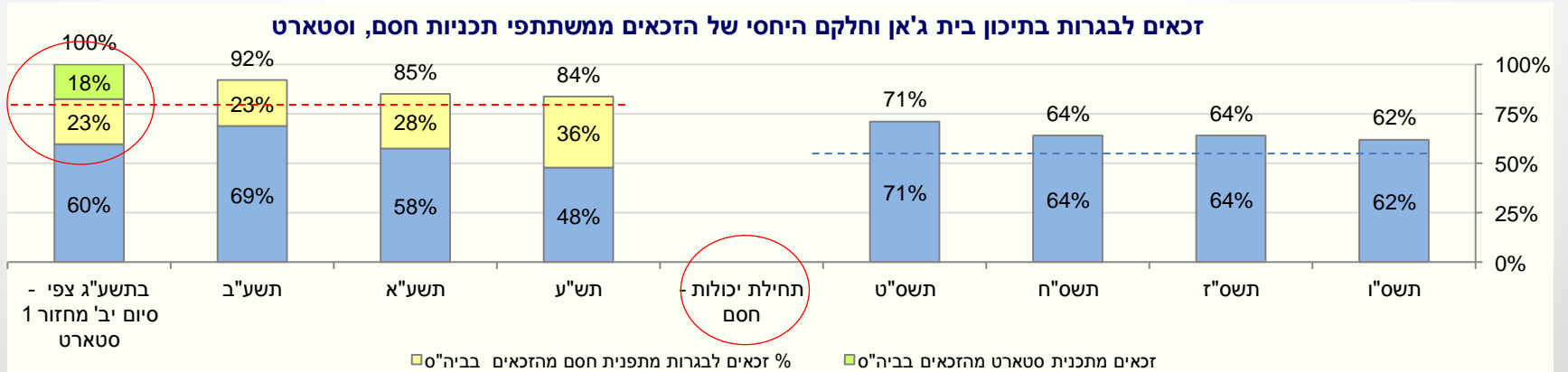
זכאים לבגרות ממסיימי יב' - תיכון בית ג'אן %

זכאים לבגרות ממסיימי יב', בית ג'אן ותחילת פעילות תכניות יכולות וסיום מחזור ראשון סטארט

זכאים לבגרות בתיכון בית ג'אן וחלקם היחסי של הזכאים ממשתפי תכניות חסם, וסטארט

יעדים לשנה"ל תשע"ד

- 100% זכאות לבגרות בשנה"ל תשע"ד.
- קורס פסיכומטרי מוגבר לתלמידי תכנית יכולות אתגר סטארט י"ב.
- שילוב חלק תלמידי יכולות אתגר סטארט בכיתה יב' לסמסטר אביב באקדמיה.
- פתיחת שתי כיתות יכולות אתגר סטארט בכל שכבה.
- תכנית יכולות לבגרות – מקצוע חסם.
- הפעלת חסמים עצמאיים לתלמידים מרובי חסמים.

כיצד תיכון בית ג'אן הגיע בתשע"ג ל- 100% זכאים לבגרות?

חלק א. אסטרטגיה תלת מוקדית:

ב- 4 השנים האחרונות ביה"ס התכנס לאסטרטגיה מאתגרת שתוביל להגברת שיעורי ההצלחה של ביה"ס :

1. התחום הארגוני:

מנהיגות בית הספר, מלוכדת, נחושה ושואפת ליעדים מאתגרים ומאצילת סמכויות, שת"פ והשותפות (משרד החינוך מחוז צפון, מינהל החינוך הדרוזי, קרן רש"י, המועצה המקומית, פילנטרופיה), איגום המשאבים עבודת צוות והתגייסות כל מורי בביה"ס

2. התמקדות ושיפור תהליכי למידה עם:

התלמידים בעלי ההישגים הנמוכים ביותר המצויים בנשירה סמויה

3. התמקדות נוספת בתלמידים שנכשלו/יכשלו במקצוע אחד עד שלושה ולכן לא ירכשו ת. בגרות.

חלק ב. פדגוגיה ודידקטיקה

הוספה לפעילות ותכניות הפועלות בביה"ס: לב"ם, טו"ב, קדם עתידים, ניצני טכניון, תכנית החומש, מב"ר ועוד,

את שיטת צמצום הפערים המואץ גישתה ועקרונותיה (עמותת יכולות)

לאוכלוסיות היעד שנקבעו באסטרטגיה, ויישום השיטה בביה"ס החל מתש"ע במסגרת - 2 תכניות חדשות בביה"ס:

1. תכנית יכולות לבגרות ולמניעת נשירה – סטארט

(מוקד - לתלמידים בעלי ההישגים הנמוכים ביותר בט', על סף נשירה – מניעת נשירתם והובלתם לזכאות לבגרות)

2. תכנית יכולות לבגרות – מקצוע /ות חסם (מוקד - לחסרי מקצוע אחד עד שלושה לזכאות לבגרות)

3. יישום עקרונות השיטה והתוכנית לביה"ס כולו כדרך עבודה של ביה"ס

חלק א. אסטרטגיה תלת מוקדית (פירוט):

מוקד 1: התחום האירגוני:

רכיבים בתחום הארגוני:

• מנהיגות ועבודת צוות

- מנהל והנהגת ביה"ס - מלוכדת, מובילה תהליך בעל יעד מאתגר, נחושה, מאצילת סמכויות ומאפשרת גיוון וגמישות, עבודת צוות והשתתפות כל מורי ביה"ס במאמץ ובתהליך

• שותפות, יעדים מאתגרים ומוסכמים ואיגום משאבים :

- מנהל והנהלת בית הספר
- צוות המורים בביה"ס
- משרד החינוך מחוז צפון, מנהל החינוך הדרוזי והצ'רקסי
- עמותת יכולות - קרן רש"י
- המועצה המקומית – בית ג'אן
- תורמים שגויסו ע"י קרן רש"י ועמותת יכולות – צ'ק פוינט, JFNA

מבנה רווח של בי"ס תיכון מקיף

1	התלמידים שביה"ס מצליח איתם ורוכשים תעודת בגרות
2	
3	
4	
5	
6	תלמידים שנכשלו או יכשלו ב-1 עד 3 מקצועות בגרות
7	
8	בעלי הישגים <u>הנמוכים ביותר</u> – חלקם בנשירה סמויה
9	

חלק א. אסטרטגיה תלת מוקדית (המשך פירוט):

מוקד 1: התחום האירגוני (הוצג בשקף קודם)

מוקד 2: התמקדות ושיפור תהליכי למידה והצלחה עם:

תלמידים שנכשלו/יכשלו במקצוע אחד עד שלושה
ממקצועות הבגרות,
באמצעות תכנית יכולות לבגרות – מקצועות/ות חסם

מוקד 3: התמקדות ושיפור תהליכי למידה והצלחה עם:

התלמידים בעלי הישגים הנמוכים ביותר
המצויים בנשירה סמויה,
באמצעות תכנית יכולות לבגרות – סטארט לאקדמיה

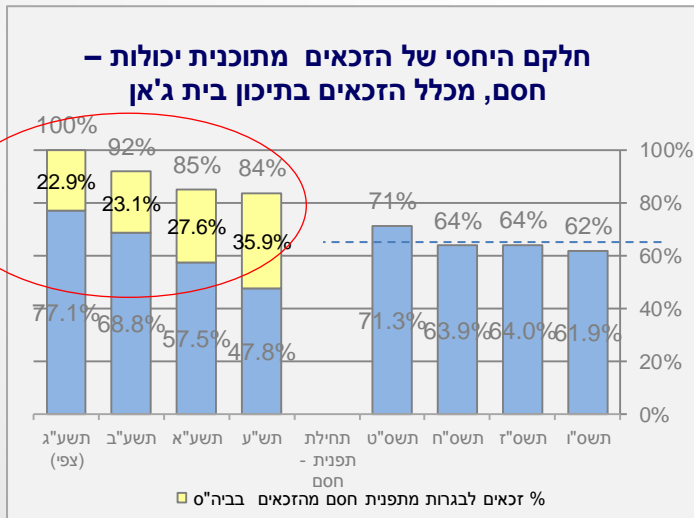
חלק ב. פדגוגיה, דידקטיקה ותוצאות (פירוט)

1. התמקדות בתלמידים חסרי מקצוע אחד עד שלושה – לזכאות לבגרות

בנוסף לתכניות הפועלות, ביה"ס החל להפעיל בתש"ע את:

תכנית יכולות לבגרות – מקצוע/ות חסם במגוון מקצועות לימוד בעקבות מיפוי.

- **משתתפים:** החל משנ"ל תש"ע 33 – 74 תלמידים בכל שנ"ל, מכל מגמות וכיתות יא'-יב' בביה"ס
- **תוצאות:** 98% - 100% הצלחה בבחינות הבגרות במקצועות החסם בכל שנ"ל
- עליה בשיעור הזכאים לבגרות בביה"ס ל- 84% בתש"ע ועד ל- 92% בתשע"ב

שיעורי הצלחה בבגרות במקצועות החסם

תל' יב' הזכאים לבגרות בעקבות ההצלחה בחסם <u>כולל</u> משתתפים מ- יא' בבגרות בשנ"ל הנוכחית כשעלו ליב'	מסיימי יב' בביה"ס	% מצליחים בבגרות במקצוע החסם (מהמתחילים)	משתתפים מקצועות	משתתפים תלמידי יא-יב	שנ"ל
66	184	100%	מת', אז', עברית	66	תש"ע
48	174	98%	מת', אז'	60	תשע"א
40	173	100%	מת', אז'	74	תשע"ב
43	188	100%	מת'	36	תשע"ג (צפי)

- **יעד –** תל' יא'/יב' שנכשלו או שעפ"י חוות הדעת של ביה"ס יכשלו במקצוע לימודי אחד עד שלושה, המהווה/ים חסם לרכישת תעודת בגרות, יעמדו בהצלחה בבחינות בגרות אלה במסגרת התכנית שתופעל כתכנית סימסטר/אילת/חד שנתית.
- **שותפים:** משרד החינוך מחוז צפון, מנהל החינוך הדרוזי, עמותת יכולות – מיסודה של קרן רש"י, פילנטרופיה (צ'ק פוינט ועוד).
- **ביצוע** - הנהלת וצוות בית הספר. **הנחיה פדגוגית** - עמותת יכולות.
- **שיטה** - שיטת צמצום הפערים המואץ – מקצוע חסם לבגרות – עמותת יכולות.

חלק ב. פדגוגיה, דידיקטיקה ותוצאות

(פירוט)

2. התמקדות

בתלמידים בעלי הישגים הנמוכים ביותר

המצויים בנשירה סמויה.

החל מתשע"א ביה"ס החל להפעיל את:

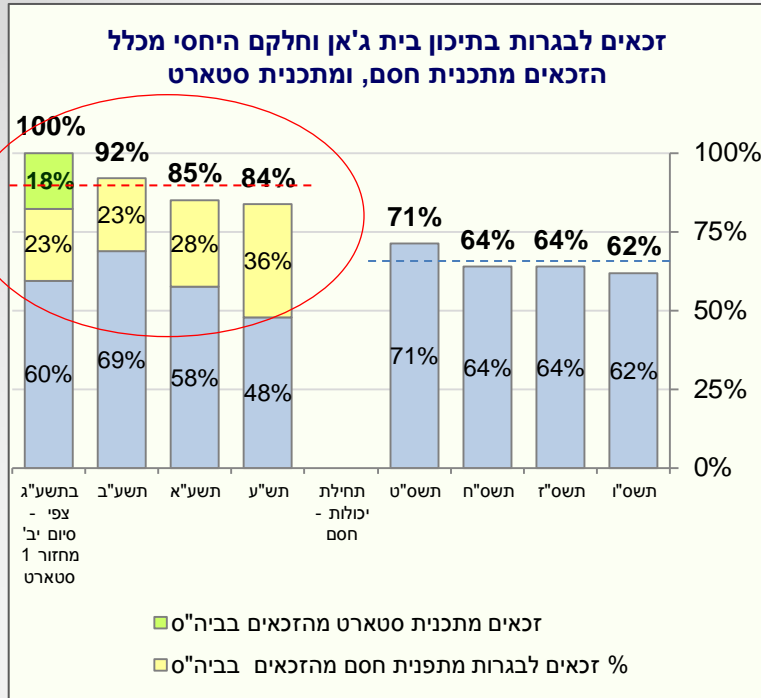
תכנית יכולות לבגרות ולמניעת נשירה – סטארט לאקדמיה
(תכנית תלת שנתית, מסיום ט' ועד יב')

- **משתתפים:** כ- 30 – 50 תלמידים בעלי הישגים הנמוכים ביותר בכיתה ט'. בשע"א החלו 33 תלמידים ללמוד בכיתה י' בכיתות סטארט ובתשע"ג סיימו יב

- **ציוני 33 תלמידי סטארט עת היו בכיתה ט' טרם התכנית:** בממוצע מעל 7 ציונים שליליים (מתוקן) לתלמיד, ציון ממוצע נמוך מ- 50 (מתוקן) ב-6 מקצועות הליבה.

- **תוצאות מחזור ראשון סטארט מסיימי יב' תשע"ג:** בגרות - **100% מהמתחילים בי'** – זכאים לבגרות - התמדה – כל התלמידים שהחלו בי' סיימו יב' (0% - נשירה).

- עליה נוספת בזכאות הבית ספרית לבגרות לכ- 100% בתשע"ג (בוגרי סטארט מהווים 18% מכלל הזכאים) בתכנית סטארט כיום מעל 120 תלמידי י', יא, יב'

מבנה רווח של בי"ס תיכון מקיף

1	התלמידים שביה"ס מצליח איתם ורוכשים תעודת בגרות
2	
3	
4	
5	
6	תלמידים שנכשלו או ישלבו ב-1 עד 3 מקצועות בגרות
7	בעלי הישגים הנמוכים ביותר, חלק בנשירה סמויה
8	
9	

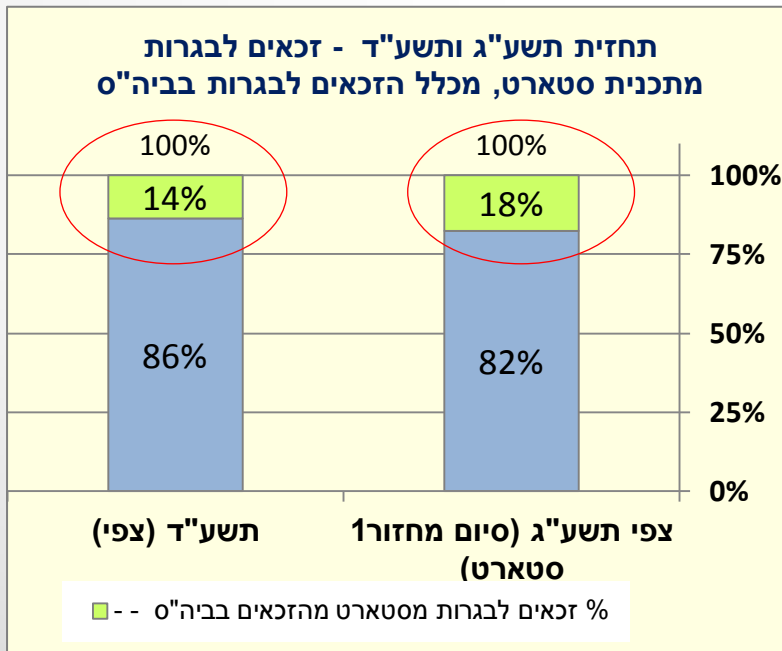
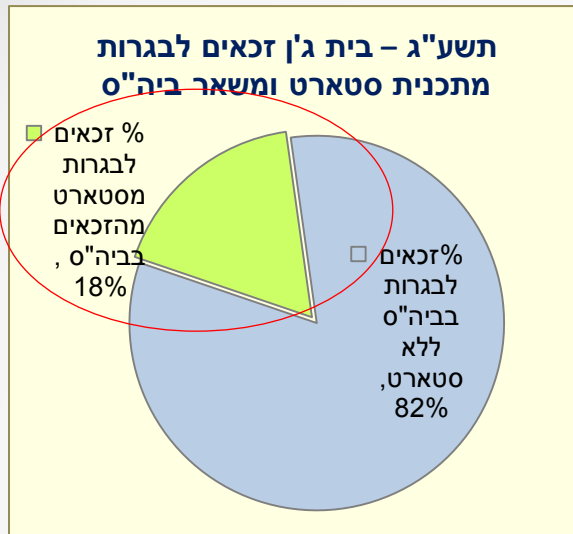
מלמטה, כיוון השינוי והפעולה של תכנית יכולות סטארט - בעלי הישגים הנמוכים הפכים לכיתה עיונית

חלק ב. פדגוגיה, דידקטיקה

תוצאות (המשך פירוט)

2. התלמידים בעלי ההישגים הנמוכים ביותר המצויים נשירה סמויה.

תכנית יכולות לבגרות ולמניעת נשירה-סטארט מסיימי יב' תשע"ג

הצלחה עם תלמידים אלה:

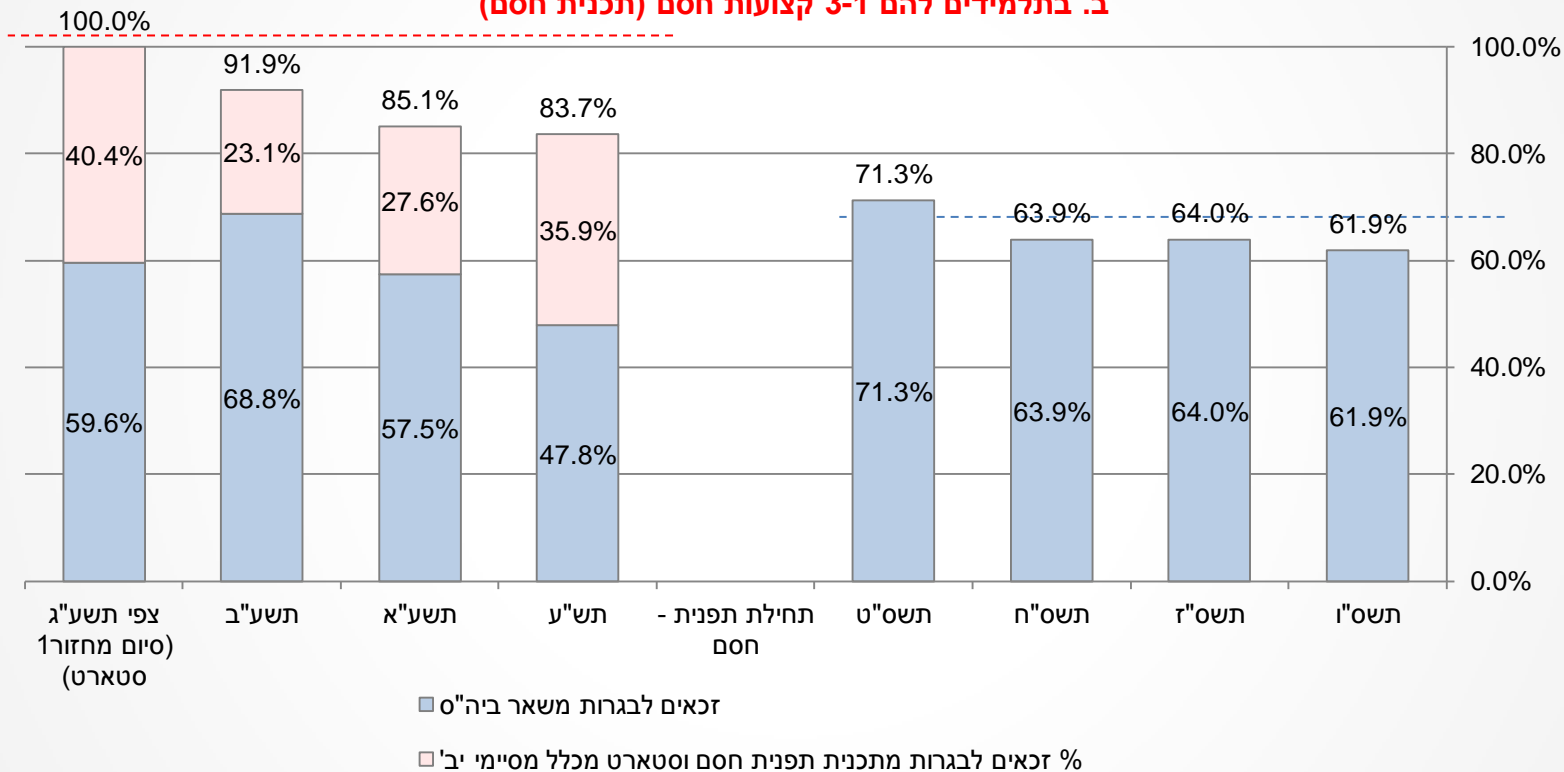
- בונה את האמונה שכל אחד יכול
- משפרת משמעותית יכולות פדגוגיות של מורים
- מגבירה חוסן מוסרי, הומניסטי ותחושת צדק
- משפרת הקשר עם ההורים והאווירה בביה"ס
- מסייעת להגברת ההצלחה של האוכלוסיות האחרות
- מעלה את שיעורי הזכאות לבגרות בביה"ס

- **יעד - 30-50** בעלי ההישגים הנמוכים ביותר בשכבה ט', ומצויים בנשירה סמויה, ילמדו בכיתות יעודיות במסגרת תכנית תלת שנתית (סיום ט' - עד סיום יב'), בה יופעלו עקרונות הלמידה המואצת וההצלחה הלימודית של תכנית יכולות-סטארט, נשירתם תימנע וירכשו תעודת בגרות בסיום יב'.
- **שותפים:** משרד החינוך מחוז צפון, מנהל החינוך הדרוזי, עמותת יכולות - מיסודה של קרן רש"י, פילנטרופיה (צ'ק פוינט ועוד).
- **ביצוע** - הנהלתה וצוות ביה"ס. הנחיה פדגוגית- עמותת יכולות.
- **שיטה** - שיטת צמצום הפערים המואץ ויישומה כתכנית יכולות- סטארט - עמותת יכולות

תיכון בית ג'אן, זכאים לבגרות וחלקם היחסי של הזכאים, מכלל הזכאים –
 כתוצאה מפעולה משולבת והתמקדות:

א. בתלמידים בעלי הישגים הנמוכים ביותר (תכנית סטארט)

ב. בתלמידים להם 3-1 קצועות חסם (תכנית חסם)

3. הרחבה, יישום של העקרונות על כלל תלמידי החטיבה העליונה

הפעלת שיטת צמצום הפערים המואץ בתכניות חסם לבגרות –

- באופן מוטמע ועצמאי – ע"י צוות בית הספר
- שימוש בעקרונות, כלים דידקטיים ופדגוגיים, ודרכי עבודה עם כלל המורים והתלמידים בביה"ס (למשל – מיפוי דינמי, בקרה, ובעקבות כך בניית תכניות עבודה עדכניות, עבודה לפי יעדים ברורים מדידים ומוסכמים, ועוד)
- העצמת הצוות המוביל והכשרת מנחה פדגוגי פנימי בית ספרי.

כולם מרוויחים! לא רק ציונים, לא רק הצלחה לימודית.

שיטת צמצום הפערים המואץ ועקרונותיה, שהתווספו לפעילות ביה"ס, משפרת ויוצרת:

א – ברמת תלמידים

- שיפור בהתנהגות
- שיפור בתפיסת המסוגלות
- שיפור בהתייחסות לביה"ס
- יצירת אופק עתידי וסיכויי מוביליות באקדמיה
- הגברת תחושת הצדק
- תחושת השתייכות וסולידריות
- מחויבות לחברה
- הגברה בשיעורי ההשתתפות במסגרות נורמטיביות (כגון גיוס לצה"ל) ואי פניה לאלטרנטיבות לא לגיטימיות

ב – מיטוב ההכשרה, ופעולת צוות המורים בביה"ס

- צפיות המורים מהתלמידים ומעצמם – גבוהות (פיגמליון)
- המורים מצליחים עם תלמידים שנחשבו בעבר ככאלה שלא ניתן להצליח אתם
- המורים רוכשים כלים ישומיים להגברת ההצלחה
- הכשרת מנחים דיסיפלינריים פנים בית ספריים
- הכשרת מנחה פנימי פדגוגי
- זוכים ביוקרה – הגיעו להישגים מרשימים
- העצמת מורי ביה"ס - צוות המורים הוא המבצע הפעולה ולא מורים חיצוניים

ג – קשר עם ההורים והקהילה

- ההורים והקהילה סומכים על ביה"ס – מצליח עם כולם וגם עם תלמידים שנתפסו כחלשים
- מעריכים את צוות ההוראה ומוקירים אותם
- משתפים פעולה

ד – הנהלה והנהגת בית הספר

- מגדיל את צפיות הנהלה מהמורים
- הנהלה גאה, מובילה, מחויבת להמשך הצלחה

עקרונות שיטת צמצום הפערים המואץ

- ✓ כל אחד יכול !
- ✓ יעדים מאתגרים מאוד, מדידים, מוסכמים, רלוונטיים, תחומים בזמן וכפופים לסטנדרט.
- ✓ צמצום וביטול פערים לימודיים - באמצעות למידה מואצת!
- ✓ הלמידה – ע"י מורי התלמידים
- ✓ שינוי התודעה הגורסת אי יכולת ע"י רכישת הישגים לימודיים עפ"י אמות מידה אוניברסאליות כתוצר של השקעה.
- ✓ רצף הצלחות לימודיות
- ✓ זמן הלמידה גמיש ודיפרנציאלי
- ✓ פחות זה יותר (ט. סיזר)! התמקדות במקצוע לימודי אחד או במספר מקצועות מצומצם
- ✓ מעקב אישי ובקרה חיצונית

- ✓ דרמה, שבירת שיגרה ושינוי סביבה לימודית
- ✓ לא לבד - כל ה"אחרים המשמעתיים" שותפים לתהליך (הורים, קבוצת התלמידים, צוות הלמידה, הנהלה, נציגי קהילה)
- ✓ תהליך מוטיבציוני כוללני – טרם התהליך ובזמן התהליך
- ✓ צמצום אנונימיות
- ✓ קבוצת הלמידה – קבוצה חברתית
- ✓ חלק מהלמידה יתבצע אחרי שעות הלימודים.

- ✓ מנהיגות ועבודת צוות
- ✓ נחישות, חשיבה תוצאתית ואחריות המורה והצוות לתוצאות
- ✓ גמישות ושינוי כנורמה
- ✓ איגום משאבים ושימוש שונה במשאבים קיימים
- ✓ הורים – חלק מהתהליך

כלים דידקטיים ופדגוגיים בשיטת צמצום הפערים המואץ שביה"ס רכש ומשתמש בהם

- שילוב מעגלים של "אחרים משמעותיים"
- ערכים, נורמות והבניית גבולות התנהגות
- תהליך מוטיבציוני הוליסטי (פרט וקבוצה – תלמידים, צוות, הנהלה, הורים)
- עקרונות בניית תכנית לימודים מפורטת שעתית
- מבנה תהליך צוותי – הצבה והסכמה על יעד לימודי מאתגר
- מבנה השתלמות אדרבא
- מבנה תכנית עבודה תוצאתית מפורטת
- מרתון לימודי יעיל המגביר מיקוד שליטה פנימי
- מבנה ומשך מפגש למידה
- מיפוי דינאמי – לתהליך הלמידה
- מיפוי דינאמי – מימדי בקרה לתהליך צמצום הפערים המואץ
- מדידות הצלחה
- מדידות בקרה
- מבנה ונושאי השתלמויות צוותיות לצוותי למידה
- מבנה שיחה אישית בתחילת התהליך
- סדר הפעולות עד תחילת הלמידה, בצמצום הפערים המואץ
- פעולות קבועות בזמן הפעלת צמצום פערים מואץ
- הגדרות תפקיד: רכז, מנחה דיסציפלינארי, מורה, מתרגל
- יצירת משבר יזום והבניה מחדש
- בעיות וכשלים נפוצים בהפעלה ומתן מענים

תודה גדולה לכל השותפים:

- למשרד החינוך – מחוז צפון ולפיקוח
- למינהל החינוך הדרוזי
- לקרן רש"י ולעמותת יכולות , למנחים ולשותפים הפילנטרופיים.
- למועצה המקומית בית ג'אן ואגף החינוך
- לאגף שח"ר
- למנהל ביה"ס – מר עלי סלאלחה ולצוות הנהלת ביה"ס
- תודה מיוחדת והערכה רבה לצוות המורים, לרכזים ולמנחים
- הדיסציפלינאריים בתכניות חסם ובתכנית סטארט
- לצוות המורים בתוכניות: לב"ם, טו"ב, קדם עתידים, ניצני הטכניון, תכנית החומש, עתודה ומנהיגות מדעית טכנולוגית

בהצלחה גם בתשע"ד